

Nieuwsbulletin herstel molen Groote Polder: nummer 2, juli 2015

Het vorige bulletin toonde onze molen al wat minder florissant met kale roeden. Het gezegde is bekend: 't moet eerst slechter worden voor het weer mooi wordt. Naast de aanleg van een rondmaalcircuit staat ook een nieuw wickenkruis op de planning, inclusief een geheel nieuw voorkeuvelens. Het geeft niet als u niet weet wat dit is. Na dit en een volgend bulletin spreekt en verstaat u ook dit stuk mulderslatijn.

Na het vertrek van het team van Kramer Metslawier kwam het erf vrij voor de molenbouwers van Poland en Zonen uit Oterleek. Nu stond er al niet veel gras meer door de aanleg van het rondmaalcircuit, maar deze heren lieten er in elk geval geen extra gras over groeien. Het erf werd snel vol gelegd met nieuw (dat heet: molenbouw-) gereedschap en de mouwen werden opgestroopt. De reciprozaag bleek een handig stuk gereedschap. Ook een eigen hoogwerker blijkt voor veel soorten klussen te kunnen worden ingezet. Rechtsboven zie je zowel de reciprozaag als die hoogwerker in gebruik.

Het oude hekwerk is toch alleen nog goed voor brandhout en daarom wordt het gewoon weggezaagd. Naast dit moderne gereedschap werd ook ambachtelijk met troffel, voegspijker en specie gewerkt aan herstel van een stuk kademuur bij de vijzel. Je moet natuurlijk wel met droge voeten kunnen werken. Handig als daarom eerst een paar jukken op maat worden gemaakt om er vervolgens een steiger van te bouwen. Een indruk daarvan op de foto's hieronder.

Veel lees- en kijkplezier.

Lammert Groenewold en Henk Klöpping
molenaars op De Groote Polder.

Als je maar lang genoeg door zaagt kom je vanzelf ergens onderaan uit.

Nu heeft zo'n molen vier wieken. Je komt dus een aantal keren onderaan uit, terwijl je ondertussen een aardige brandstapel vormt. Jammer, de paasbult hebben we in Slochteren al gehad.

Het hekwerk van de wieken was weliswaar niet op elk onderdeel slecht. Maar het dateerde toch van de vorige restauratie uit 1974-1975. Het is efficiënter om de boel geheel nieuw aan te brengen dan oud materiaal tussen te passen; met het risico dat juist die delen straks eerder 'aan de beurt zijn'.

Ondertussen vordert het werk aan de kademuur ook gestaag:

De muur komt terug omdat het er ook jarenlang heeft gestaan. Je zou immers ook die houten beschoeiing kunnen doortrekken, maar daar is met opzet niet voor gekozen.

Zo zijn er heel wat stenen aan te geven voor de muur op hoogte is. De steensdikke muur krijgt om en om een laag strek en een laag kop. De stenen worden enigszins naar voren hellend gelegd. Dit scheelt inwateren en ook vorstschade.

Onder: bovenaan een rollaag om het mooi af te maken.

Links: boven in de kap kijk je door een gapend gat naar buiten. Er kan even niet meer gedraaid.

Rechts: zo ziet dat er aan de buitenkant uit.

Terwijl de kraan van Wagenborg Nedlift zich stempelt gaat onze molenbouwer alvast voor een slopende taak naar boven ...

'Moet ik nou echt op de foto?'

Ja. Moet je maar geen molenbouwer worden. Bij molens lopen altijd mensen met een foto- of filmcamera rond.

Als de strop eenmaal om de roede zit slaat men de keerklossen en wiggen los. De roede zit dan niet meer klem in de askop en kan daarna eenvoudig omhoog worden gehesen.

De binnenroede wordt op het maaipad bij de molen neergelegd. Het is de slechtste van de twee. Vijf jaar terug is al eens een versterkende plaat staal op de roede gelast. We constateren dat ook het staal al licht is gaan verbuigen. Geen roede waar je vertrouwd met vier volle zo'n 90 endjes mee slingert !

Links worden de laatste wiggen en klampen van de laatste roede losgeslagen. Deze -de buitenroede- is in zodanige conditie dat we hem mogelijk nog een functie kunnen geven bij het nieuwe bassin achter de molen. Het zal afhangen van een uiteindelijke beoordeling van de kwaliteit.

En dan gaat ook de buitenroede er af. Een sneu gezicht voor deze toeschouwer. Ik (LG) draai al sinds 1997 met deze molen en dan is het nu -althans voorlopig- voorbij.

Hier hangt ie nog wat tussen hemel en aarde maar er is geen ontkomen aan.

Links is heel mooi te zien hoe krom de binnenroede is ten opzichte van de buitenroede.

Dat komt omdat het gemonteerde wickenkruis aan de uiteinden wel goed moet 'sporen'. Zie tekening hieronder.

buitenroede

binnenroede

Ondertussen werkt onze metselaar aan het laatste onderdeel: een recht stuk stucwerk tegen de vijzelbak. (foto rechtsboven)

En de beide laatste foto's tonen een beeld van de molen zoals we de komende weken zullen zien.

Half af. Maar wel in spanning wachtend op de nieuwe onderdelen.

In bulletin nummer 3 gaan we in op het verder samenstellen van het nieuwe wickenkruis, het zogenaamde 'ophekken', en de bouw van het geheel nieuwe voorkeuvelens.

We besluiten dit bulletin met een woord van dank aan de fondsen en instellingen die bijdragen aan de realisatie van dit zo nodige herstel. Hieronder hun beeldmerk met naam. Realiseert u zich beste lezer dat het beheer en onderhoud van kostbaar monumentaal erfgoed in Nederland bijna volledig van fondsen en (overheids-)instellingen afhangt. Dit geldt niet in het minst voor ons bijzonder molenbezit. Maar ook voor alle helderheid: we benadrukken zeker de bijdragen en giften die uit andere bronnen bij ons binnenkomen!

GEMEENTE SLOCHTEREN

STICHTING J.B. SCHOLTENFONDS
Postbus 610
9700 AP Groningen

PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS

De kunst van het geven